

Hillatien koulun ja Kemijärven kaupunginkirjaston välinen yhteistyösopimus ja -suunnitelma

Sopimuksen tavoitteet

Koulu ja kirjasto edistävät yhdessä lasten ja nuorten lukutaitoa ja hyvinvointia. Tämä yhteistyösopimus perustuu sekä kirjastolakiin (1492/2016 1–20 §) että opetussuunnitelman (OPS2016) perusteisiin. Yhteistyön avulla kirjasto toteuttaa lain määrittelemiä tehtäviään ja koulu saa tukea opetustehtävässään.

Sopimuksella hyväksytään yksiköiden välinen yhteistyösuunnitelma, jolla edistetään tasa-arvon toteutumista Kemijärven kaupungissa. Kaikille perusopetuksen oppilaille taataan yhdenvertaiset mahdollisuudet kirjaston palveluihin sekä monilukutaidon tukeen.

Yhteistyösuunnitelma kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan ja kirjaston toimintasuunnitelmaan. Suunnitelmasta tiedotetaan molempien yksiköiden työntekijöitä.

Yhteistyösuunnitelma

Konkreettiset tavoitteet

Kirjaston palvelut ovat koulun opettajien ja koulunkäyntiohjaajien tiedossa.

Jokainen koululuokka vierailee kerran lukukaudessa kirjastossa, tai kirjastosta vierailaan koulussa.

Jokaisella oppilaalla on kirjastokortti.

Koulun lukutiimi toimittaa kirjastoon vuosikellon, johon on merkitty tulevan lukuvuoden tapahtumat (Liite 1).

Kirjasto antaa lukuvinkkejä uutuuksista eri luokka-asteiden opettajille 2 kertaa lukukaudessa, syys/joulukuussa, helmi/huhtikuussa.

Koulu kutsuu kirjaston esittelemään toimintaansa koululla opettajille ja vanhemmille esim. Veso-päivänä kerran vuodessa.

Uusiminen ja arviointi

Yhteistyösuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Suunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain omista toimintakertomuksissa.

Viestintä ja vastuut

Viestinnästä vastaavat nimetyt yhteyshenkilöt koulussa ja kirjastossa. Käytännössä yhteistyötä toteuttaa kukin opettaja ja kirjaston työntekijä omien vastualueidensa mukaisesti.

Kustannukset ja resurssit

Yhteistyö on resurssien jakamista ja tehokkaampaa hyödyntämistä. Suunnitelman toteuttamista varten tarvitaan sekä henkilöstöresursseja että riittävät määrärahat. Toteuttamiseen tarvittavat resurssit varataan vuosittain budjettiin. Molemmat tahot varaavat vuodelle 2023 budjettiin yhteistyösuunnitelman toteuttamiseen 300 €.

Tarjottavat palvelut

Minimitaso

1. Kirjasto tilantarjoajana

Kirjasto tarjoaa tilat oppimisympäristönä, näyttely- ja esiintymistilana, oleskelutilana ja tapahtumapaikkana. Kirjasto tiedottaa aktiivisesti kirjaston tarjoamista palveluista ja tapahtumista.

2. Luokkakortti

Luokan opettaja saa kirjastosta luokkakortin. Luokkakortilla voi lainata kirjastosta aineistoja koko luokalle. Luokkakortilla ei voi lainata elokuvia.

Luokkakortilla lainatusta aineistosta on vastuussa ko. luokan opettaja, joka on merkitty vastuuhenkilöksi. Vastuuhenkilöt tarkistetaan vuosittain. Koululla on velvollisuus ilmoittaa, jos vastuuhenkilö muuttuu kesken lukuvuotta. Koulu voi joutua korvaamaan aineiston hankintahinnalla, jos aineisto katoaa tai vahingoittuu. Kirjasto suosittelee luokkakortin käyttöä vain nk. pulpettikirjoja varten.

3. Opettajajohtoiset ryhmäkäynnit

Luokat ja ryhmät ovat tervetulleita omatoimiselle kirjastokäynnille kirjastoon.

Kemijärven kirjastossa on käytössä omatoimikirjautuminen, joten kirjastoon pääsee myös palveluaikojen ulkopuolella. Tällöin opettaja on yksin vastuussa luokan käyttäytymisestä.

4. Ohjatut kirjastokäynnit

Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä. Käynnit voivat sisältää mm. kirjaston palveluiden esittelyä, vinkkausta, kirjastonkäytön ja tiedonhaun ohjausta tai erilaista työpajatyökentelyä. Jos opettaja haluaa ohjatun kirjastokäynnin, on siitä sovittava vähintään viikkoa ennen ajankohtaa.

5. Oheislukemisto

Oheislukemistossa on samaa teosta useampi kappale. Näitä kirjoja lainataan yleensä yhteisökortilla. Opettajat voivat tilata suoraan Rovaniemeltä Osku-kirjasarjoja verkkopalvelussa.

Ylempi taso

1. Kirjapaketit

Kirjasto kokoaa lainattavia kirjakasseja/paketteja koululuokkien toivomista aiheista ja teemoista. Paketteja voidaan toimittaa kouluun. Kirjapaketin kirjoja suositellaan luettavaksi koulussa, jotta lainauksen vastuukysymykset ovat selviä.

Kirjaston kautta on mahdollista tilata maksutta vieraskielistä aineistoa monikielisestä kirjastosta.

2. Lukudiplomit

Lukudiplomit tehtävineen laaditaan tai valitaan yhteistyössä opetus- ja kirjastohenkilöstön kanssa.

3. Lukukampanjat, hankkeet ja tapahtumat

Kirjastolla ja kouluilla voi olla erilaisia yhteisiä lukukampanjoita ja hankkeita. Yhteiset kampanjat, hankkeet ja teemapäivät voivat olla valtakunnallisia, kunnallisia tai paikallisia. Niistä tiedotetaan kummallekin osapuolelle, kun niitä on suunnitteilla. Vuosittain järjestetään yhteinen lukukampanja.

4. Kirjailijavierailut

Kirjasto ja koulu voivat järjestää yhdessä alatai yläkouluille kirjailijavierailuja. Kirjailijavierailu voidaan toteuttaa myös virtuaalisesti. Vierailuun valmistautumisesta sovitaan etukäteen. Oppilaat voivat esimerkiksi haastatella kirjailijaa. Vierailujen kustannukset jaetaan.

5. Tiedonhankinta- ja hallintataitojen opastaminen

Kirjasto tukee kouluja tiedonhallintataitojen opettamisessa. Tiedonhallintataitoja tarvitaan kaikissa oppiaineissa ja tiedonhaunopetus olisi hyvä integroida todellisiin oppimistehtäviin. Sekä kirjastonkäyttöä että tiedonhankintaa opastetaan toiminnallisien menetelmin joko koulun tai kirjaston tiloissa tai verkossa.

6. Teemaviikko

Oppilaat voivat tehdä aineistoesitelmiä kirjaston näyttelyksi. Oppilaat voivat vinkata lukemista toisille oppilaille. Kirjasto tekee lomakkeen, johon oppilas voi kirjoittaa suosituksen.

Yhteistyösuunnitelma eri luokka-asteille

1.-2. -luokat

Kemijärveläiset lapset ovat käyneet kirjastossa jo esikoulussa. Heillä on kirjastokortti hankittuna.

Kirjasto ja koulu herättävät ja ylläpitävät positiivista kirjasto- ja lukemisasennetta.

Oppilaat tutustuvat kirjaston tilaan, aineistoihin ja palveluihin. He oppivat toimimaan itsenäisesti kirjastossa: lainaamaan ja palauttamaan.

Minimitason palvelut

Kirjastonkäytön alkeisopetus

Kirjasto tulee tutuksi ja turvalliseksi paikaksi ohjatulla luokkakäynnillä. Käynnin aikana opitaan perusasioita kirjastosta, kuten lainaus, palautus, kirjojen kohtelu ja neuvon kysyminen.

Kirjavinkkaus

Ikä- ja osaamistasoon sopivaa luettavaa esitellään oppilaille joko kirjastossa tai koululuokassa. Opitaan, miten kuvakirjat ja kaunokirjallisuus on sijoitettu, mistä löytyvät tietokirjat ja elokuvat.

Ylemmän tason palvelut

Tutustutaan syvemmin kirjaston tarjontaan, hyllyjärjestyksen ja eri aineistoihin.

Jaetaan lukukokemuksia kuvilla tai kertomuksilla (lukupuu tms.)

Opetellaan faktan ja fiktion eroja, aakkostamista, kirjan rakennetta sekä harjoitellaan kirjojen etsimistä ja käyttöä.

3.-4.-luokat

Kirjasto ja koulu tukevat yhdessä oppilaiden lukuharrastusta ja oppilaiden kirjastomyönteistä asennetta.

Oppilaat tutustuvat kirjaston verkkopalvelujen käyttöön.

Minimitason palvelut

Kirjastonkäytön opetus kirjastossa

Käynnin aikana kerrataan kirjaston osastot, hyllyjärjestys, lainaaminen, palauttaminen ja laitteet.

Kirjavinkkaus

Kirjasto vinkkaa ikä- ja osaamistasoon sopivaa aineistoa tai oppilaat tekevät itse kirjavinkkauksia (videot, kertomukset, kuvat).

5.-6.-luokat

Minimitason palvelut

Tiedonhallinnan teematunti

Tunnin aikana opitaan verkkokirjaston käytön perusteet, päivitetään kirjastokorttiasiat sekä tutustutaan aineistoihin, tiloihin ja palveluihin.

Käynnin aikana on myös aakkostus- ja luokitusjärjestelmään liittyviä *harjoituksia* tai tietovisa. Kirjastosuunnistus rakennetaan.

Kirjavinkkaus

Kirjojen valinnassa apuna on kirjaston kirjavinkkarit.

Vaihtoehtoisesti luokassa luetaan sama teos, tai luokka jaetaan pienempiin osiin ja ryhmät tutustuvat samaan teokseen, josta tehdään yhdessä video, pienoisanäytelmä, digitarina tms. Mahdollisuuksien mukaan työpajat voidaan toteuttaa myös kirjastossa yhdessä kirjastohenkilöstön kanssa

Ylemmän tason palvelut

Oppilaiden tiedonhallinnan taitoja syvennetään; tutustutaan tiedonhaun prosessiin ja opetellaan lähdekritiikkiä.

7.-9.-luokat

Oppilas osaa käyttää itsenäisesti kirjastopalveluja, etsiä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä etsiä tietoa ja käyttää erilaisia tiedonlähteitä omaan tiedontarpeeseensa.

Toiminnallinen tutustuminen kirjastoon ja kirjastoaineistoon: kirjastosuunnistus tms. kilpailu.

Oppilas hallitsee lähteiden merkitsemisen ja tunnistaa erilaisia tietoturvaan liittyviä seikkoja sekä osaa arvioida kriittisesti tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta.

Kirjasto ja koulu tukevat ja monipuolistavat yhdessä oppilaiden lukuharrastusta, oppilaat opivat tarkastelemaan ja tulkitsemaan kirjallisia tekstejä ja tutustuvat kaunokirjallisuuden genreihin.

Minimitason palvelut

Kirjastonkäytön opetus

Tunnin aikana kerrataan kirjastossa asioimisen ja toimimisen perusasioita ja esitellään e-aineistoja, kirjaston luokitusjärjestelmää sekä arvioidaan lähteiden luotettavuutta ja käyttekelppoisuutta. Tutustutaan myös erilaisiin tietokantoihin ja tiedonhaun tekniikoihin.

Kirjavinkkaus

Kirjavinkkaus integroidaan jonkin aineen opetukseen, esimerkiksi äidinkielen kaunokirjallisuuden genret -opetukseen. Vinkkaus liittyy myös koulutehtävien tekemiseen. Sekä kauno- ja tietokirjallisuuden vinkkaus ja/tai kesäkirjavinkkaus.

Ylemmän tason palvelut

Näyttelyn, projektin tai tapahtuman toteuttaminen

Oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat toiminnan yhdessä kirjaston kanssa. Projekti toteutetaan yhteistyössä aineenopettajien kanssa.

Elämykselliset tuokiot

Media- ja kirjallisuuskasvatusta tehdään työpajan avulla, esim. sanataide, sarjakuva, vastainos, mediakasvatuspakopeli.

Sopimuksen pääkohdat

Yhteistyösopimuksen allekirjoittaa koulun rehtori ja johtava kirjastonhoitaja.

Yhteistyösuunnitelman avulla koulu ja kirjasto edistävät yhdessä lasten ja nuorten lukutaitoa ja hyvinvointia takaamalla kaikille oppilaille pääsyn kirjastoon.

Yhteistyösopimus ja -suunnitelma laitetaan tiedoksi hyvinvointilautakunnalle, koulun opettajille ja kirjaston henkilökunnalle.

Yhteistyösuunnitelma kirjataan molempien yksiköiden toimintasuunnitelmaan ja sen toteutumista seurataan toimintakertomuksissa.

Suunnitelmaa tarkastellaan kerran vuodessa ja siihen tehdään tarvittavat muutokset. Koulun lukutiimin laatima vuosikello toimitetaan kirjastoon vuosittain.

Suunnitelmaan on kirjattu yhteistyön tavoitteet, uusiminen ja arviointi, viestintä ja vastuut ja kustannukset ja resurssointi.

Palvelut on kuvattu yhteistyösuunnitelmassa. Kirjasto sitoutuu antamaan koululle vähintään minimitason palvelut.

Allekirjoitukset

Sitoudun noudattamaan Hillatien koulun ja Kemijärven kaupunginkirjaston välistä yhteistyösuunnitelmaa lukuvuonna 2022-2023 vähintään minimitasoisesti. Tämä sopimus tulee voimaan elokuussa 2022.

Kemijärvellä 7.6.2022

Koulun rehtori

Johtava kirjastonhoitaja

Liite 1. Lukeva kunta -vuosikello

